

Rp5100 (ISVU: 31384)

Biblija – Stari Zavjet 2018./2019.

ponedjeljak 11:15, srijeda 10:15, ECTS 6

amdg.ffrz.hr → nastava

Tobija

Knjiga o Tobiji

Anđeoska pomoć obitelji

Uzlazi Bog (Ps 47)

C Dm E F Dm G

Uz - la - zi Bog u slav - lju, Go - spo - din uz trub - lju glas - nu

Biblija – Stari Zavjet

Temeljni religijski i religiološki dokument

---

amdg.ffrz.hr

→ **Nastava: Biblija** → **Stari zavjet**

Literatura, Audio udžbenik

Tobit, otac

- 14 grčkih poglavlja, vezanih uz oce (Tob 4,12b):
- “Noa, Abraham, Izak, Jakov” (4,12)
  - *Tko citiran (2,6; 14,4.8)?*
- “Svetkovine u tugu” – Amos (2,6)
- Propast Ninive – Jona (14,4.8)
  - *Tko i gdje izvješćuje o sebi u 1,3-3,6?*
- Krjeposni Tobit, muž Anin, otac Tobijin, u Ninivi (Asirija)
  - Naftalijevac, vjeran Zakonu, u progonstvu trpi, oslijepio
- Moli (3,2-6) – *Što? (usp. v6)*
- “Bolje mi je umrijeti nego živjeti”

Druga kamera i gornja pozornica

- *Tko i gdje u Tob 3,7-15?*
- Sara, kći Raguela i Edne, u Ekbatani
- žrtva zloduha, gubi 7 zaručnika
  - *Što i kako čini u 11-15?*
- Moli – *nakana (v13)?*
- “da pođem sa zemlje”
  - *Reakcija kod Boga 3,16s?*
- poslan Rafael

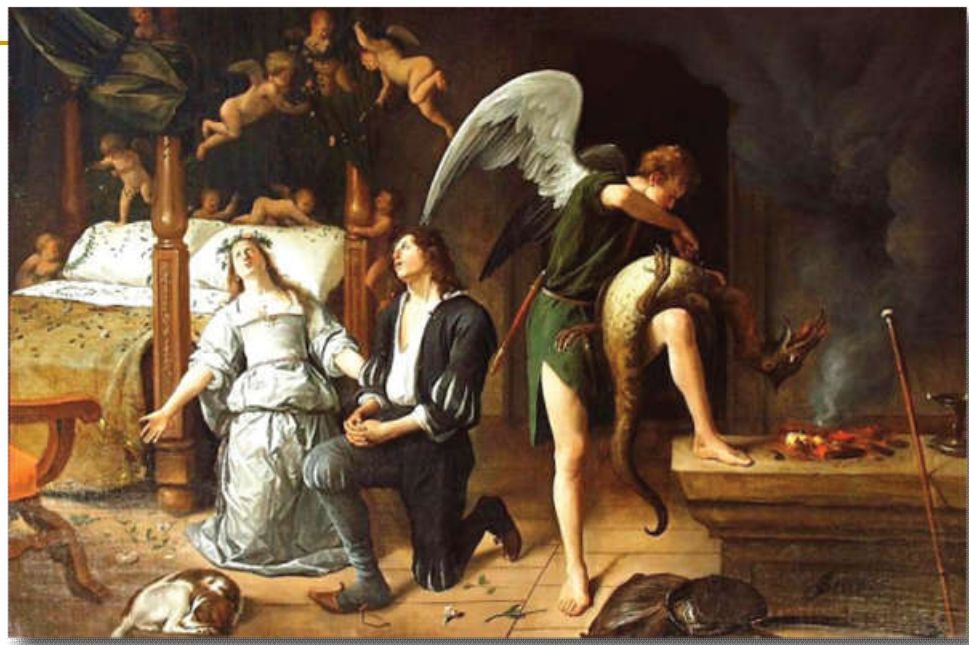
Sin Tobija

- Što sluša Tobija u 4,1-19 i 20?
- Roditeljsku mudrosnu pouku (1-19)
- poslan po ušteđevinu (20; 5,3 usp. 1)
  - Koga Tobija pronalazi (5,4)?
- poslanoga *Rafaela*
  - S imenom (5,13)?
- *Azarja* (13) – Tobit odobrava: “Dobro došao” (14)
  - Što im je poželio u v17?
- Anđeosku pratnju

Lijek

- Azarja poučava o פֶּסֶחַ (Tob 6,4)
  - Što su riblje srce, jetra, žuč?
- lijek (6,4) za? (v8s)
- za Saru (v8) i Tobita (v9)
  - Što se zbiva kod Raguela i Edne (7,13)?
- Tobija i Sara sklapaju brak

Višestruk rasplet

- Što radi Rafael u Tob 8,3 (usp. 3,17)?
- Izvršava poslanje: “okovao zloduha”
  - Lijek (8,2) i molitva (8,5-7)
- Djeluju
  - pomažu mladencima
  - Reakcija roditelja u 8,15-17?
- zahvaljuju Bogu (8,15-17)

Happy end

- Tko odlazi po ušteđevinu (Tob 9,5)?
- Azarja
  - Što sa slijepim ocem u 11,10-12?
- Sin ga izliječio (10-12) – *koga Tobit hvali u 11,14?*
- Boga i anđele (11,14)
- Azarja (עזר + יהוה) u 12,15?
- otkriva se (15): רפא + אל Rafael
- i daje nalog (v20)
- zapišite događaje (v20)

Tobitova molitva

- **Napisana (13,1)**
  - **Slika o Bogu u v4s:**
- **“Naš otac” (4)**
- **“On nas kažnjava” (5)**
  - **Biblijsko obraćenje u v6:**
- **Obratite se k njemu –
on će se obratiti k vama (6)**
  - **Teologija uskrsnuća (13,2)?**
- **Bog dovodi u Podzemlje i odande izvodi
(usp. 1 Sam 2,6)**

Dođite, poklonimo se (Ps 95)

C Am F G Am F G C

Do - đī - te po - klo - ni - mo se Bo - gu, do - đī - te on je naš Kralj

Knjiga o Juditi – *paradigma za čitanje SZ*

Slaba, a snažna *Judita – spasiteljica*

- ❖ **Bog spašava svoj narod rukom udovice**
- ❖ **16 poglavlja na grčkom o יהודית *j^ehûdît***
- ❖ **hrvatska povijest: Marulić, Gavran**

Priprava spasenja

- *Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?*
- “Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)
  - Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)
- Tek u Jdt 8 = u pozadini
- Kći Merarijeva (8,1; 16,6)
  - potrebna zaštite
- Udovica! – bez muža
  - Posebna skrb Božja
  - Bogu posvećena, do smrti (16,22)
- Asketski živi, na glasu (8,8),
  - do koje dobi (16,23)?
- Doživjela preko 100 (16,23)

Priznat autoritet

- Pristup glavarima u 8,10.14.24?
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26):
    - “postavljate se iznad Boga” (12)
    - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- Što traže glavari (8,31):
- Zagovor: “Moli za nas!” (31)
- Judita najavljuje *Božje* djelo (8,33):
- *Mojom rukom* spas Izraelu (33)
  - “Ojačaj *moju ruku!*” (9,9.10)

Iskonska bitka

- “Nabukodonozor” – šifra (1,7)
  - “kralj Asiraca, u Perziji, s grč. pokrajinom, vlada nad Damaskom
- Naziv u 2,5? Protivnik u 1,13?
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13; Post 10,22)
- Nakana u Jdt 2,3:
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (3,8)
– usp. Iz 14,12: svjetlonoša
- Grad “Betulija” (8,11 itd.)
  - [betula] djevica (Šimunova sestra, Jdt 9,2 usp. Post 34),
[bet-El] dom Božji

Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - **Izraelci (10,7)**
  - **Asirske straže (14)**
  - **ispred i u šatoru (19.23)**
  - **Holofernu srce lupa (12,16)**
- **Judita zadivljuje mudročću (11,20s)**
  - **Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)**
  - **Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)**
  - **Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)**
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19), slažu se (16.22):**
- **“Bog me je poslao” (16) – “Bog te je poslao” (22)**
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**

Judita – moliteljica

- *Prije djela u Jdt 9?*
- molitva – kako 9,1; 10,2; kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavara
  - Priprava za akciju
- *Iz tabora svake noći (12,8):*
- na molitvu (12,8)
- *Prije udarca (13,4s. 7):*
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli

- *Koliko puta udara (13,8)?*
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim oružjem
- *napadači u 14,3; 15,2s?*
- bježe (14,3; 15,2s)
– rat Gospodnji

Zahvala Bogu

- *Poziv Juditin 3x u 13,14:*
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - *Tko je i kako hvali u 15,8.10?*
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - *Voditeljica u hvali u 15,14:*
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - *“Slavite Boga” (16,1)*
  - *“Svlada rukom jedne žene” (16,5)*
- ***Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?***
- **κῦριος koji *mrvi, dokončava* ratove (9,7; 16,2)**
– **drobi, razbija, konflikte pretvara u prah**

